

**Методичні матеріали щодо забезпечення
самостійної роботи студентів
з дисципліни**

«МІЖНАРОДНЕ МИТНЕ ПРАВО»

(для бакалаврів)

Підготовлено професором кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Мацко А.С. та доцентом кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Кісілевич-Чорнойван О.М.

Затверджено на кафедрі міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол №8 від 21.04.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол №4/1 від 29.04.2016 р.)

Мацко А.С., Кісілевич-Чорнойван О.М. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародне митне право” (для бакалаврів).— К.: МАУП, 2016

Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів містять пояснювальну записку, тематичний план, питання, винесені на самостійний розгляд із курсу "Міжнародне митне право", теми рефератів, питання для самоконтролю, а також список літератури.

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Митну справу, яка складається з митної політики держави та засобів її здійснення, можна віднести до числа найважливіших проявів суверенітету держави. Будь-яка країна має повну свободу в тому, що торкається регулювання в тій чи іншій формі ввозу/вивозу з її території товарів чи інших предметів згідно зі своєю зовнішньоекономічною політикою, що витікає з міжнародного принципу поваги суверенітету.

Проте в наш час кожна держава, встановлюючи той чи інший вид митного регулювання, не може не зважати на загальноприйняті принципи та норми міжнародного права, що також впливає з доктрини поваги суверенітету усіх держав. Тому відносини, які виникають в митній сфері в багатьох випадках регулюються як національним, так і міжнародним правом, норми яких взаємодоповнюються в залежності від характеру відносин та предмету регулювання.

У зв'язку з цим закономірно виникає інтерес до вивчення такої навчальної дисципліни як “Міжнародне митне право”.

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації.

Самостійна робота студента є основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Індивідуально-консультативна робота — це форма організації навчальної роботи викладача зі студентами, яка здійснюється шляхом створення необхідних умов для виявлення і розвитку індивідуальних особливостей студента.

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються в процесі виконання самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародне митне право” можна виділити наступні основні види самостійної роботи:

- самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять;
- пошуково - аналітична робота;

Метою самостійної роботи з навчальної дисципліни "Міжнародне митне право" є:

- поглиблення теоретичних знань із дисципліни “Міжнародне митне право”, отриманих на лекціях;
- поглиблення знань положень національного та міжнародного законодавства в сфері міжнародних митних відносин;
- систематизація знань про міжнародне митне право, яке регулює митні відносини суб’єктів міжнародного права, та його місце в системі міжнародного права;
- ознайомлення студентів із системою органів, принципами й методами регулювання міжнародних митних відносин взагалі та митних відносин України з іншими країнами світу зокрема;
- сприяння засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості;
- забезпечення активної творчої роботи студентів з опрацювання та аналізу рекомендованої літератури;
- вироблення у студентів умінь використовувати отримані знання на практиці;
- сприяння формуванню вмінь студентів щодо проведення наукових досліджень із проблем правового регулювання як на міжнародному так і на національному рівнях;
- поглиблення знань студентів у галузі Міжнародного публічного права, Міжнародного економічного права, Правового регулювання зовнішньоекономічних відносин;

- формування вміння студентів здійснювати аналіз універсальних та регіональних міжнародно-правових актів в області регулювання міжнародних митних відносин;
- сприяння формуванню аналітичного мислення у студентів;
- вироблення у студентів умінь щодо виявлення новел у теорії й практиці міжнародно-правової та національної регламентації митних відносин;
- формування уявлення студентів про загальні тенденції розвитку правового регулювання міжнародних митних відносин;
- вивчення студентами законодавчих актів України та міжнародно-правових актів, що регулюють міжнародні митні відносини;

Завдання самостійної роботи з навчальної дисципліни "Міжнародне митне право" полягає у:

- засвоєнні та поглибленні знань із дисципліни "Міжнародне митне право";
- засвоєння умінь та навичок з аналізу універсальних та регіональних міжнародно-правових актів в області регулювання міжнародних митних відносин;
- засвоєння умінь студентів щодо проведення наукових досліджень із проблем правового регулювання митних відносин на міжнародному рівні;
- закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, методичні матеріали для самостійної роботи студентів, конспект лекцій, практикум тощо.

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

дисципліни

«Міжнародне митне право»

Види та форми	Форми контролю та звітності
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, вивчення	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, що передбаченні для самостійного	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Виконання домашніх завдань	1.3. Перевірка правильності
1.4. Виконання та письмове	1.4. Перевірка правильності
1.5. Підготовка до семінарських,	1.5. Активна участь у семінарських,
1.6. Підготовка до модульного	1.6. Написання контрольної роботи,
II Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук та огляд літературних	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів
2.2. Написання реферату чи доповіді	2.2 Обговорення (захист) реферату під
2.3. Аналітичний розгляд наукової	2.3. Обговорення результатів
2.4. Аналіз конкретної виробничої ситуації, підготовка до ситуаційних	2.4. Розгляд підготовлених матеріалів, участь у діловій грі, ситуаційних

Вивчення питань, винесених на самостійний розгляд, повинно проходити в терміни між лекціями та семінарами з даних тем. На кожному семінарському занятті проводиться перевірка вивчення студентами тем, даних на самостійне опрацювання, що передбачає проведення усного опитування, перевірки рефератів по заданим темам, внесення питань, винесених на самостійне опрацювання, в перелік питань рефератів. Готуючись до виступу на семінарі, студентам пропонується скласти план або тези виступу, якими можна користуватися під час виступу.

Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою проходить під керівництвом викладача, який вказує студенту, де можна знайти відповідну літературу (нормативні джерела, підручники, монографії статті

тощо) та консультує студента з приводу аналізу різних видів літературних джерел, допомагає зробити аналітичний розгляд наукових публікацій.

Самостійна підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю передбачає :

1. Опрацювання конспектів лекцій, із питань, які винесені на модульний та поточний контроль.
2. Опрацювання спеціальної юридичної літератури та підручників по темах, винесених на модульний та поточний контроль.

Підготовка до контрольної роботи повинна проходити протягом часу, відведеного навчальним розкладом, до відповідного семінарського заняття, на якому відбудеться модульний контроль знань.

Вивчення засад правового міжнародного митного права передбачає підготовку студентами рефератів по темах, які вказуються у планах семінарських занять. При підготовці рефератів студенти використовують як основну так і додаткову літературу, проводять власний аналіз та реферування літературних джерел. Реферати заслуховуються та обговорюються на семінарських заняттях, кращі з них можуть бути рекомендовані на розгляд у наукових студентських гуртках, конференціях.

Найбільш поширеною формою усного оприлюднення результатів пошуково-аналітичної роботи студентів є доповідь та повідомлення. Доповідь — документ, у якому викладаються певні питання, даються висновки, пропозиції. Вона призначена для усного (публічного) прочитання та обговорення. Вибір способу підготовки доповіді залежить від змісту матеріалу та завдань семінарського заняття. Обсяг доповіді становить 4— 8 сторінок. Якщо доповідь складається з 4—6 сторінок, вона називається повідомленням.

Перед написанням реферату студент повинен міжнародні та національні правові акти, та обов'язкову й додаткову літературу по темі. Обсяг реферату складає 10-15 сторінок. Його структура: вступ (1-2 стор.), основна частина (8-10 стор.), висновки (1-2 стор.); перелік використаних джерел. Реферат виконується на білому папері формату А4 .При підготовці реферату студенти

проводять власний аналіз та реферування літературних джерел. Реферати заслуховуються та обговорюються на семінарських заняттях, кращі з них можуть бути рекомендовані на розгляд у наукових студентських гуртках, конференціях.

Якщо студент не підготувався до семінару або пропустив його, він повинен відпрацювати відповідну тему у викладача, який веде семінарські заняття у групі. Відпрацювання може проходити в одній з наступних форм :

- усна – студент повинен відповісти на питання, винесені на відповідне семінарське заняття, які задає йому викладач;
- доповідь – студент готує доповідь за заданою йому викладачем темою по відповідному семінарському заняттю;
- реферат – за погодженням із викладачем студент готує реферат із відповідної теми семінарського заняття.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ МИТНЕ ПРАВО»

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
I	Змістовий модуль 1. <i>Поняття та основні категорії міжнародного митного права</i>
	Тема 1. Поняття та система міжнародного митного права. Тема 2. Юридична природа міжнародного митного права. Тема 3. Джерела міжнародного митного права. Тема 4. Правовий режим митного простору держави. Тема 5. Зони вільної торгівлі та міжнародне митне право. Тема 6. Міжнародна митна інтеграція.

II	Змістовий модуль 2. <i>Окремі правові форми співробітництва держав із митних питань</i>
	Тема 7. Міжнародні організації у міжнародному митному праві.
	Тема 8. Міжнародні стандарти у сфері спрощення та гармонізації митних процедур.
	Тема 9. Система митних привілеїв і преференцій в міжнародному праві
	Тема 10. Міжнародне співробітництво держав у митних справах. Тема 11. Участь України у міжнародному співробітництві в митній сфері.
	<i>Разом годин: 90</i>

**ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ МИТНЕ ПРАВО»**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Поняття та основні категорії міжнародного митного права

Тема 1. Поняття та система міжнародного митного права

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Внутрішній та зовнішній аспекти митної справи.
2. Поняття міжнародного митного права як навчальної дисципліни та частини доктрини міжнародного права.
3. Співробітництво України з іншими державами у сфері митної справи (загальна характеристика).
4. Система міжнародного митного права як навчальної дисципліни.

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає суть митної політики України?
2. Які ви знаєте елементи системи міжнародного митного права?

3. Як співвідносяться національне і міжнародне митне право?
4. Яке місце займають норми міжнародного митного права у системі загального міжнародного права?
5. В чому полягає відмінність міжнародного митного права як галузі загального міжнародного публічного права від системи міжнародного митного права як науки та навчальної дисципліни ?

Теми рефератів:

1. Історія розвитку міжнародних митних відносин.
2. Основні напрями здійснення митної політики держав у сучасному світі.
3. Митна політика України: сучасність і перспективи розвитку.

Література [32, 34, 35, 42, 46, 51, 52, 55, 58, 61, 62, 81, 82, 87, 89, 92, 93]

Тема 2. Юридична природа міжнародного митного права

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Полісистемність норм міжнародного митного права.
2. Особливості предмету правового регулювання міжнародного митного права.
3. Розвиток концепції міжнародного адміністративного права та включення до його системи міжнародного митного права.
4. Питання правосуб'єктності залежних та керованих територій у міжнародному митному праві.
5. Питання правосуб'єктності квазідержав у міжнародному митному праві.

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає полісистемність норм міжнародного митного права ?
2. Які особливості предмету правового регулювання міжнародного митного права як частини міжнародного економічного права.
3. Які існують концепції в доктрині міжнародного публічного права щодо природи міжнародного митного права ?

4. Як співвідносяться поняття "об'єкт міжнародного права", "предмет міжнародного права" у міжнародному митному праві ?
5. Які види суб'єктів існують в міжнародному митному праві ?
6. В чому полягає особливість правосуб'єктності залежних та керованих територій у міжнародному митному праві ?
7. В чому полягає особливість правосуб'єктності квазідержав у міжнародному митному праві ?

Теми рефератів:

1. Історія розвитку міжнародного митного права.
2. Суб'єкти міжнародного митного права.
3. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного митного права.

Література [32, 34, 35, 42, 46, 51, 52, 55, 58, 61, 62, 81, 82, 87, 89]

Тема 3. Джерела міжнародного митного права

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Норми міжнародних економічних договорів як джерело міжнародного митного права.
2. Місце міжнародного звичаю в системі джерел міжнародного митного права.
3. Діюча практика в галузі міжнародних митних відносин.
4. Формування спеціальних принципів міжнародного митного права.

Питання для самоконтролю:

1. Які джерела правового регулювання існують в міжнародному митному праві ?
2. Що розуміється під міжнародно-правовим звичаєм у сфері міждержавних митних відносин?
3. Яке місце займають прецеденти міжнародних відносин у галузі міжнародного митного права ?
4. Які Ви знаєте спеціальні принципи міжнародного митного права ?

5. Як діють спеціальні принципи міжнародного економічного права в сфері міжнародного митного права ?

Теми рефератів:

1. Система джерел міжнародного митного права.
2. Акти міжнародних організацій як джерело міжнародного митного права.
3. Формування спеціальних принципів міжнародного митного права.

Література [1-29, 32, 34, 35, 42, 46, 51, 52, 58, 61, 62, 72-79, 81, 82, 87, 89, 94]

Тема 4. Правовий режим митного простору держави

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Територіальне верховенство й економічний суверенітет держави та міжнародне митне право.
2. Митні анклави та ексклави в історії міжнародного митного права.
3. Митні зони на території Європи.
4. Інститут прилеглої митної зони.
5. Правовий режим виключної економічної зони та континентального шельфу.
6. Поняття митного сервітуту.
7. Конвенція ООН з морського права 1982 р.
8. Решение о завершении формирования зоны свободной торговли и развитии взаимодействия государств-участников СНГ в экономической сфере від 19.09.2003 р.
9. Закон України “Про спеціальну (вільну) економічну зону "Порто-франко" на території Одеського морського торговельного порту” від 23.03.2000 р.
10. Постанова КМУ від 12.06.1996 р. № 642 Про затвердження Положення про порядок охорони суверенних прав України у її виключній(морській) економічній зоні.

Питання для самоконтролю:

1. Що варто розуміти під митною юрисдикцією держави і яка сфера її дії?
2. Що означає термін “економічний суверенітет держави” ?

3. Які компоненти входять до митного простору держави ?
4. Як визначається митний кордон держави ?
5. Які існують можливості розширення та скорочення митного простору держави ?
6. Що означають терміни “митний анклав” та “митний екслав” ?
7. Що означає термін “митний сервітут” ?
8. Дайте визначення прилеглої митної зони.

Теми рефератів:

1. Міжнародно-правовий режим митної території та митних кордонів.
2. Розширення та скорочення митного простору держав.
3. Конфліктологія в митних відносинах.
4. Правовий режим виключної економічної зони та континентального шельфу за міжнародним правом та національним законодавством.

Література [1, 7, 8, 14, 30, 32, 34, 47, 48, 52, 60, 62, 81, 82, 84, 87, 89]

Тема 5. Зони вільної торгівлі та міжнародне митне право

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Діяльність Європейської Асоціації Вільної Торгівлі (ЕАСТ) (митні аспекти) та її об'єднання з ЄС (1994 р.).
2. Створення Центральноєвропейської угоди про вільну торгівлю (ЦЄСТ) (1993 р.).
3. Інтеграційні процеси на теренах СНД та створення Митного союзу між РФ, Казахстаном та Білоруссю.
4. Митні аспекти Договору про зону вільної торгівлі (СНД) 2011 р.
5. Закон України “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” від 13.10.1992 р.
6. Закон України “Про виключну (морську) економічну зону України” від 16.05.1995 р.

7. Постанова КМУ від 27.08.2000 р. № 1345 Про спеціальну (вільну) економічну зону "Порто-франко" на території Одеського морського торговельного порту.

Питання для самоконтролю:

1. В чому полягає суть поняття "вільна митна зона" ?
2. У яких міжнародно-правових актах міститься визначення поняття "вільна зона"?
3. Що є спільного й у чому розходження між інститутом порто-франко і вільною гаванню?
4. Дайте правове визначення безмитної зони та назвіть причини її створення.
5. Які характерні риси Північноамериканської угоди про вільну торгівлю можна виділити ?
6. які зони вільної торгівлі існують на території Латинської Америки ?
7. Які Ви можете назвати головні митні аспекти Договору про зону вільної торгівлі (СНД) 2011 р. ?

Теми рефератів:

1. Митні зони на території Західної Європи.
2. Розвиток зони вільної торгівлі на теренах СНД.
3. Спеціальні вільні економічні зони на території України.

Література [1, 29, 32-34, 48, 49, 52, 60, 62, 69, 81-84, 87, 89]

Тема 6. Міжнародна митна інтеграція

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Історія розвитку західноєвропейської інтеграції та її сучасні тенденції у сфері митних відносин.
2. Інтеграційні процеси в Південній Америці у сфері митних відносин.
3. Договір о реализации Шенгенского соглашения между Правительствами стран Экономического Союза Бенилюкс, Федеративной Республикой Германия и Французской Республикой от 14 июня 1985 года о

постепенном упразднении пограничного контроля на общих границах с 19 июня 1990 года.

4. Угода про порядок митного оформлення та митного контролю товарів, що переміщуються між державами-учасницями Угоди про створення зони вільної торгівлі 08.10.1999 (СНД).
5. Проблеми формування митного союзу в рамках СНД.
6. Формування Митного союзу Євразійського економічного співтовариства (РФ, Казахстан, Білорусь).
7. Інтеграційні процеси в Південній Америці.
8. Митні аспекти економічної інтеграції в країнах Азії та Африки.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують види інтеграційних об'єднань держав ?
2. Які основні характерні риси митного союзу держав ?
3. Що таке зона вільної торгівлі і як вона створюється?
4. Яке визначення терміну “митний союз” міститься в міжнародних договорах ?
5. Що є спільного й у чому полягає різниця між зоною вільної торгівлі і митним союзом?
6. Які існуючі в наш час митні союзи знаєте?
7. Що таке ЄАСТ і які держави входять у це об'єднання ?
8. Які тенденції прослідковуються в інтеграційних процесах країн Азії та Латинської Америки ?
9. Що ви можете сказати відносно створення митних союзів в Африці ?
10. Які основні положення Митного кодексу ЄС Ви знаєте ?

Теми рефератів:

1. Митна інтеграція на території Європи : сучасний стан і перспективи.
2. Митна інтеграція в рамках СНД.
3. Розвиток інтеграції в митній сфері в країнах північної Америки.
4. Розвиток інтеграції в митній сфері в латиноамериканських країнах.
5. Розвиток інтеграції в митній сфері в країнах Азії.

6. Інтеграційні процеси в митній сфері в африканських країнах.

Література [1, 32-34, 48, 49, 52, 54, 59, 60, 62, 64, 68, 81-84, 87, 89, 91, 95]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Окремі правові форми співробітництва держав із митних питань

Тема 7. Міжнародні організації у міжнародному митному праві

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Міжнародні організації, які займаються проблемами митних відносин.
2. Створення й діяльність Міжнародного бюро з перекладу та видання митних правил і тарифів різних держав.
3. Створення й діяльність Митної ради.
4. Створення й діяльність Митного комітету.
5. Митно-тарифна політика Європейського союзу : історія та сучасність.
6. Діяльність Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) у сфері міжнародних митних відносин.
7. Митний нагляд та контроль за дотриманням порядку міжнародних поштових відправлень відповідно до правил, встановлених Всесвітнім поштовим союзом (ВПС).
8. Створення зони вільної торгівлі на території країн-учасниць СНД та формування умов функціонування цієї зони.
9. Всесвітня поштова конвенція від 5 жовтня 2004 р.
10. Заключний протокол Всесвітньої поштової конвенції від 05.10.2004 р.
11. Загальна характеристика положень Конвенції про взаємодопомогу в митних справах ЄЕС 1967 р.
12. Протокол про інтегрування шенгенських асquis до структури Європейського Союзу 2 жовтня 1997 року (консолідована версія станом на 1 січня 2005 року)

13. Решение о завершении формирования зоны свободной торговли и развитии взаимодействия государств-участников СНГ в экономической сфере від 19.09.2003 р.

Питання для самоконтролю:

1. Які ви знаєте міжнародні міжурядові організації, що займаються питаннями міжнародного митного права ?
2. Якими питаннями в сфері міжнародних митних відносин займається Економічна та соціальна рада ООН ?
3. Які структуру та функції має Всесвітня Митна Організація ?
4. Які напрями діяльності Міжнародного бюро з перекладу та видання митних правил і тарифів ви знаєте ?
5. Які існують напрями діяльності ЮНЕСКО у сфері міжнародних митних відносин ?
6. В яких міжнародних організаціях митного характеру бере участь Україна ?
7. Якими питаннями міжнародного митного права займається СНД ?
8. Які існують напрями діяльності ГАТТ/СОТ у сфері міжнародних митних відносин ?
9. Назвіть установчий акт і перелічіть основні функції першої міжнародної організації по митних питаннях.

Теми рефератів:

1. Рада Митного Співробітництва (РМС).
2. Політика ГАТТ/СОТ у сфері митних відносин.
3. Митно-тарифна політика Європейського союзу.
4. Діяльність Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) у сфері міжнародних митних відносин.
5. Діяльність Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) у сфері міжнародних митних відносин.
6. Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА).
7. Діяльність ЮНЕСКО сфері міжнародних митних відносин.

8. Західноєвропейська інтеграція : тенденції сучасного розвитку в митній сфері.
9. Економічна інтеграція в Південній Америці : митні аспекти.

Література [17, 20, 21, 34, 48, 49, 52, 54, 59, 60, 62, 79, 68, 81-84, 87, 89, 90, 92, 93, 95]

Тема 8. Міжнародні стандарти у сфері спрощення та гармонізації митних процедур

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Спрощення та гармонізація митних процедур за правом Європейського союзу.
2. Конвенція про оцінку товарів у митних цілях (Брюссель, 1950 р.).
3. Конвенція про митні пільги для туристів (Нью-Йорк, 1954 р.) та Протокол до неї.
4. Митна конвенція про тимчасовий ввіз приватних дорожніх перевізних засобів (Нью-Йорк, 1954 р.).
5. Митна конвенція, що стосується контейнерів (Женева, 1956 р.).
6. Митна конвенція про полегшення умов ввозу товарів для демонстрації чи використання на виставках, ярмарках, зустрічах чи подібних заходах (Брюссель, 1961 р.).
7. Конвенція про транзитну торгівлю внутрішньоконтинентальних держав 1965 р..
8. Митна конвенція про міжнародний транзит товарів (Конвенція ІТІ) (Відень, 1971 р.).
9. Митна конвенція про контейнери (Женева, 1972 р.).
10. Міжнародна конвенція про безпечні контейнери (Женева, 1972 р.).
11. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордоні (1982 р.).
12. Угода про застосування митних документів у прямому автомобільному сполученні при перевезенні вантажів (1983 г.).
13. Конвенція про тимчасовий ввіз (Стамбул, 1990 р.).

14. Заключний акт Уругвайського раунду ГАТТ (Маракеш, 1994 р.).
15. Угода про порядок митного оформлення та митного контролю товарів, що переміщуються між державами-учасницями Угоди про створення зони вільної торгівлі 08.10.1999 (СНД).
16. Угода щодо спрощення та уніфікації процедур митного оформлення на митних кордонах від 08.07.1994 р. (СНД).
17. Рішення про Правила митного контролю за переміщенням через митний кордон товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності від 28.09.2001 р. (СНД).
18. Протокол про Єдиний порядок справляння митних платежів у державах-учасниках СНД від 26.02.1998 р.
19. Типовий порядок митного оформлення та контролю природного газу, нафти, нафтопродуктів та електроенергії, у разі переміщення через митний кордон держав-учасниць СНД трубопровідним транспортом і лініями електропередач від 26.02.1998 р.
20. Рішення N 7/18 Ради керівників митних служб держав-учасниць СНД "Про проект Типової технології митного оформлення та контролю товарів, що переміщуються залізничним транспортом" від 26.02.1998 р.
21. Протокол про єдині принципи організації митного контролю за переміщенням та при оформленні підакцизних товарів, що підлягають маркуванню від 20.02.1997 р.
22. Рішення про Основи митних законодавств держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав від 10.02.1995 р.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні міжнародно-правові акти, що стосуються міжнародних стандартів в області спрощення і гармонізації митних процедур.
2. В чому полягає суть режиму тимчасового ввозу?
3. Які основні положення процедури МДП ?
4. Що означає термін "карнет АТА" ?
5. Що означає термін "турист" у міжнародному праві ?

6. До чого зводиться двоканальна система пропуску багажу авіапасажирів?
7. Як співвідносяться національні митні тарифи та єдина товарна класифікація відповідно до Брюссельської митної номенклатури ?
8. В чому полягають основні положення Угоди щодо спрощення та уніфікації процедур митного оформлення на митних кордонах від 08.07.1994 р. (СНД) ?

Теми рефератів:

1. Спрощення та гармонізація митних процедур у міжнародному праві.
2. Гармонізація митних процедур в рамках СНД.

Література [4-22, 29, 32, 35, 36, 40, 42, 44-46, 48, 52, 54, 60, 62, 66-68, 70, 72-75, 77, 79, 81-83, 87, 89, 95]

Тема 9. Система митних привілеїв і преференцій в міжнародному праві

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Поняття та види митних привілеїв.
2. Митні привілеї дипломатичних, консульських та торговельних представництв : історія та сучасність.
3. Порядок надання дипломатичних та консульських привілеїв та імунітетів в митній сфері.
4. Митні привілеї та імунітети спеціальних місій.
5. Положення Конвенції про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13.02.1946 р.
6. Поняття та види тарифних пільг (тарифних преференцій).
7. Митні пільги, які поширюються на різні категорії товарів, предметів, вантажу та багажу.
8. Порядок надання тарифних преференцій у рамках двосторонніх та багатосторонніх договорів.
9. Надання преференцій країнам, які розвиваються.
10. Право найбільшого сприяння в митному обкладені.

11. Принципи Женевської Конференції ООН по торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) 1964 р. і створення “узагальнених преференцій”.
12. Надання тарифних преференцій згідно з домовленостями ГАТТ/СОТ.
13. Надання тарифних преференцій згідно з нормативними актами ЄС.
14. Рамкова угода між Урядом України і Комісією Європейських Співтовариств від 12.12.2006 р.

Питання для самоконтролю:

1. Які види митних привілеїв ви знаєте?
2. У чому різниця між поняттями "митні привілеї" і "митні пільги"?
3. Як співвідносяться поняття “привілеї”, “пільги” та “іmunітети” ?
4. Що означає поняття "митні преференції"?
5. Що таке конвенційний тариф?
6. Що передбачає система так званих узагальнених преференцій?
7. Які існують митні привілеї дипломатичних представництв та їх персоналу ?
8. Які існують митні привілеї консульських установ та їх персоналу ?
9. Які існують митні привілеї спеціальних місій ?
10. Який порядок надання тарифних преференцій у рамках двосторонніх та багатосторонніх договорів ?

Теми рефератів:

1. Пільги в міжнародному митному праві.
2. Специфіка використання режиму найбільшого сприяння в митному обкладенні.

Література [1, 4, 24-27, 32, 39, 43, 52, 63, 62, 71, 81, 82, 87]

Тема 10. Міжнародно-правове співробітництво з питань взаємодопомоги держав в митних питаннях

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Митно-правові аспекти міжнародного співробітництва держав.

2. Взаємне визнання документів, які використовуються під час здійснення митного контролю та оформлення.
3. Проведення спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення контрабанди й митних порушень.
4. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у запобіганні, розслідуванні й покаранні за митні правопорушення (Найробі) 1977 р.
5. Співробітництво в митних справах у рамках СНД.
6. Участь України в міжнародному співробітництві в митних справах.
7. Угода про співробітництво митних служб щодо затримання та повернення незаконно вивезених і ввезених культурних цінностей від 15.04.1994 р.
8. Угода про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах від 15.04.1994 р. (СНД)
9. Решение о Положении о Совете руководителей таможенных служб государств-участников Содружества Независимых Государств в новой редакции от 30 мая 2002 г.
10. Рішення про Правила митного контролю за переміщенням через митний кордон товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності від 28.09.2001 р.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують основні багатобічні договори про співробітництво і взаємодопомогу в митних справах ?
2. Хто такі митні аташе, які функції вони виконують?
3. Назвіть основні форми співробітництва держав у митних питаннях.
4. До чого зводяться основні положення Конвенції Найробі?
5. Які існують форми співробітництва держав в області митної справи ?
6. Які існують види митних правопорушень за міжнародно-правовими документами ?
7. Які існують форми міжнародного співробітництва держав із запобігання контрабанді ?

8. Назвіть кілька форм співробітництва України з закордонними країнами в митних питаннях.

Теми рефератів:

1. Міжнародне співробітництво в сфері митного контролю за обігом наркотичних засобів та прекурсорів.
2. Міжнародна боротьба з контрабандою культурних цінностей.
3. Багатосторонні угоди з координації діяльності та співробітництва держав у галузі митних відносин.
4. Україна і Всесвітня митна організація.
5. Співробітництво України та СОТ : митні аспекти.

Література [1-29, 31, 32, 34, 36, 38, 42, 45, 46, 50, 52, 53, 57, 59, 60, 62, 65, 66, 72-83, 85, 87-89, 91]

Тема 11. Участь України у міжнародному співробітництві в митній сфері

Питання, винесені на самоопрацювання:

1. Головні напрями співробітництва України з прикордонними державами в сфері митної справи.
2. Проблеми правового регулювання прикордонної торгівлі.
3. Створення спільних пунктів пропуску на митному кордоні, проведення спільного контролю в пунктах пропуску та узгоджене застосування процедур митного контролю.
4. Проведення Україною разом з іншими державами спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення контрабанди й митних порушень.
5. Міжнародне митне співробітництво України в сфері контролю за обігом наркотичних речовин та прекурсорів.
6. Міжнародне співробітництво України в сфері митного контролю за вивезенням культурних цінностей.
7. Співробітництво України з іноземними державами в митній сфері на основі права ГАТТ/СОТ.

8. Митна інтеграція Україна-ЄС: сучасний стан.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують головні напрями співробітництва України з прикордонними державами в сфері митної справи ?
2. Яка процедура створення спільних пунктів пропуску на митному кордоні ?
3. Якими нормативними актами регулюється проведення спільного контролю в пунктах пропуску та узгоджене застосування процедур митного контролю на кордонах українби ?
4. В яких міжнародних митних організаціях бере участь Україна ?
5. Якими міжнародними документами регулюється співробітництво України з іншими країнами в сфері контролю за обігом наркотичних речовин та прекурсорів ?
6. Якими міжнародними документами регулюється співробітництво України з іншими країнами в сфері митного контролю за вивезенням культурних цінностей ?
7. Якими документами регулюється співробітництво України з Європейським союзом в митній сфері ?
8. Які правові засоби і механізми, що забезпечують створення та функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, Ви можете назвати ?

Теми рефератів:

1. Участь України міжнародних митних організаціях.
2. Проведення Україною разом з іншими державами спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення контрабанди й митних порушень.
3. Співробітництво України з прикордонними країнами в сфері митної справи.
4. Співробітництво України з іноземними державами в митній сфері на основі права ГАТТ/СОТ.

5. Правові засоби і механізми забезпечення створення та функціонування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Література [1-29, 32-39, 40, 41, 52, 53, 64, 65, 70, 72-79, 81, 82, 86, 89, 90, 94]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. // Урядовий кур'єр. — 2012. — №№ 86-87.
2. Закон України «Про Митний тариф України» від 19.09.2013 року N 584-VII // Офіційний вісник України. — 2013. — № 84. — том 1. — С. 7 .
3. Конвенція про оцінку товарів у митних цілях (Брюссель) 1950 р.
4. Конвенція про митні пільги для туристів (Нью-Йорк) 1954 р.
5. Протокол до Конвенції про митні пільги для туристів (Нью-Йорк) 1954 р.
6. Митна конвенція про карнет АТА для тимчасового допуску товарів (Конвенція АТА, Брюссель) 1961 р.
7. Конвенція про транзитну торгівлю внутрішньоконтинентальних держав 1965 р.
8. Конвенція про взаємодопомогу в митних справах ЄЕС 1967 р.
9. Митна конвенція про тимчасовий ввіз педагогічного матеріалу (Брюссель) 1970 р.
10. Митна конвенція про міжнародний транзит товарів (Конвенція ІТІ) (Відень) 1971 р.
11. Митна конвенція про контейнери (Женева) 1972 р.
12. Міжнародна конвенція про безпечні контейнери (Женева) 1972 р.
13. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Конвенція Кіото) 1973 р.
14. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП, Женева) 1975 р.

15. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у запобіганні, розслідуванні й покаранні за митні правопорушення (Найробі) 1977 р.
16. Угода про застосування ст. VII ГАТТ (Женевський кодекс) 1979 р.
17. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордоні 1982 р.
18. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів (ГС, Брюссель) 1983 р.
19. Оттавська декларація РМС "Декларація Ради про її завдання до 2000 року" (1987 р.).
20. Конвенція ООН по боротьбі проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин (Відень) 1988 р.
21. Конвенція про тимчасовий ввіз (Стамбул) 1990 р.
22. Заключний акт Уругвайського раунду ГАТТ (Маракеш) 1994 р.
23. Угода про взаємодію та співробітництво митних служб у боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин (Москва) 1994 р.
24. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13.02.1946 р.
25. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.47р.
26. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р.
27. Віденська конвенція про консульські зносини від 4 квітня 1963 р.
28. Женевська Конференція ООН по торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) 1964 р.
29. Протокол до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Узбекистан про вільну торгівлю від 29 грудня 1994 р.
30. *Афанасьєва О.О.* Місце і роль митного режиму «спеціальна митна зона» в системі правових режимів // Митна справа, 2006.— № 4.— С. 99-102.
31. *Богуславський М.М.* Культурные ценности в международном обороте : правовые аспекты. – М.: Юристъ, 2005 – 427 с.

32. *Борисов К.Г.* Международное таможенное право : Учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению «Юриспруденция», спец. «Юриспруденция», «Таможенное дело», «Международные отношения». — М.: Изд-во Рос. ун-та дружбы народов, 2001.— 616 с.
33. *Вишняков О.К.* Створення зони вільної торгівлі з ЄС : питання правового забезпечення // Митна справа, 2011.— № 1.— С. 17-24.
34. *Волова Л.И.* Международное таможенное право. – К.: 2006. – 272 с.
35. *Галочкина Г.В., Голубева В.О.* Регулювання переміщення предметів громадянами відповідно до вимог міжнародної конвенції про гармонізацію та уніфікацію митних процедур // Зовнішня торгівля : право : та економіка, 2007.— № 6.— С. 102-109.
36. *Гармаш Є.В.* Міжнародне співробітництво з питань митної справи // Митна справа.— 2013.— № 5(1). — С. 73-79.
37. *Гащицький О.А.* Концепція механізму адаптації митної політики України в умовах лібералізації міжнародної торгівлі // Зовнішня торгівля : право : та економіка, 2007.— № 3.— С. 10-17.
38. *Говор Д.І.* Стан і перспективи міжнародного співробітництва митних органів України // Митна справа, 2006.— №4.— С. 49-54.
39. *Гріненко О.О.* Привілеї та імунітети Європейського Союзу та його персоналу в третіх країнах // Часопис Київського університету права .— К.: Київський ун-т права НАН України, 2011.— 4.— С. 356-363.
40. *Дегтярьова С.В.* Міжнародно-правові основи митного контролю в Україні // Юридична наука.— 2015.— № 3.— С. 28-35.
41. *Денисенко С.* Деякі актуальні проблеми реалізації міжнародних стандартів спрощення та гармонізації митних процедур діяльності митних органів України // Підприємництво, господарство і право, 2001.— №4.— С.159-163.
42. *Денисенко С.* Теоретичні та практичні аспекти розвитку правового регулювання митних процедур на міжнародному та національному рівнях // Зовнішня торгівля : право та економіка, 2009.— № 5.— С. 135-140.

43. Дипломатическое и консульское право: учеб.-метод. пособие / О. А. Белогубова, Е. В. Мануилова, А. В. Трояновский ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Каф. междунар. права и междунар. отношений. — О. : Фенікс, 2011. —214 с.
44. *Казанский П.* Международный союз для печатания таможенных тарифов. — Одесса, 1997.— 91 с.
45. *Ківвалов С.* Міжнародне співробітництво у боротьбі з контрабандою та митними правопорушеннями // Митна справа, 2011.— № 5.— С. 2-26.
46. *Клян Ф. Г.* Міжнародно-правове регулювання переміщення товарів через митний кордон : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Клян Федір Геннадійович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 2011. — 15 с.
47. *Козырин А.Н.* Понятие таможенной территории и пространственные аспекты таможенно-тарифного регулирования // Моск. журн. междунар. права. — 1995. — № 1. — С. 84—103.
48. *Кормич Б.А.* Митне право ЄС як основа європейської інтеграції // Митна справа, 2006.— № 5.— С. 11-17 .
49. *Мазур А.В.* Митне регулювання : Європейський вимір та новий міждержавний стандарт // Митна справа, 2006. —№ 5.— С. 17-24.
50. Международно-правовое регулирование сотрудничества государств СНГ в пресечении контрабанды : Монография / *Пиджаков А. Ю., Решецкий Ф. Н.*; Под науч. ред. *Мальцева Н. Н.* – СПб. : Синтез-Полиграф, 2002. - 153 с.
51. *Мицик В.В.* Поняття, місце і роль сучасного митного права та його складових: міжнародного, національного і позитивного митного права країни // Укр. часопис міжнарод. права. — 1994. — № 1. — С. 81.
52. Міжнародне митне право : навч.-метод. посіб. /М-во освіти і науки. Молоді та спорту України, Чернів. нац. ун-т ім.. Ю. Федькевича; [уклад.: *Д. Чепель, О.Р. Гайка, В.І. Чебан*].— Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012.— 127 с.

53. Міжнародне співробітництво з питань митної справи: навч. посіб./ Є.В. Додін, В.В. Серафімов; Нац.ун-т «Одес. юрид. акад.».— О.: 2012.— 175 с.
54. *Мостовий А.С.* Зміни в митному праві Європейського союзу // Митна справа, 2006.— № 5.— С. 33-38.
55. *Переьолькін С.* Виникнення міжнародних митних відносин // Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ .— 2013.— № 2.— С. 77-83.
56. *Переьолькін С.* Внутрішньодержавний механізм реалізації норм міжнародного митного права : організаційно-правова (інституційна) складова // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право.— 2013.— № 2.— С. 63-67.
57. *Переьолькін С.* Генеза міжнародного митного співробітництва та його періодизація // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право.— 2009.— № 2.— С. 119-126.
58. *Переьолькін С.* Міжнародно-правове регулювання міжнародних митних відносин : стан наукової розробленості проблеми теорії і практики // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право.— 2013.— № 1.— С. 53-57.
59. *Переьолькін С.* Міжнародно-правові аспекти митного співробітництва європейських держав // Держ. митна служба України, Акад. митної служби України.— Д.: АМСУ, 2008.— 140 с.
60. Право Европейского союза : учебник для вузов / под ред. С.Ю. *Кашкина*. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт; Высшее образование. 2010 — 1119 с.
61. *Прокопенко В.В.* Місце міжнародного митного права у системі міжнародного права // Актуальні проблеми держави і права.— 2011.— Вип. 57.— С. 375-380.
62. *Сандровский К. К.* Международное таможенное право : учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности "Правоведение", - 3-е изд., стереотип. — К. : Знання, 2002. — 461 с.

63. *Сандровский К.К.* Право внешних сношений. Учебн. Для студентов, обучающихся по специальности "Международное право" — Киев: Вища шк., 1986.— 320 с.
64. *Смирнова К.* Європейська інтеграція України : перспектива зони вільної торгівлі з країнами Європейської асоціації вільної торгівлі // *Право України*, 2001.— № 9 .— С. 201-207.
65. *Твердохліб О.В.* Міжнародно-правове регулювання надання взаємної допомоги митними органами України // *Управління розвитком* .— 2014.— № 6.— С. 73-76.
66. *Тулянцева І. В.* Правове регулювання переміщення культурних цінностей через митний кордон України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Тулянцева Інна Василівна ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2010. — 20 с.
67. *Тунгускова-Кузьмина С. Н.* Международно-правовые проблемы разработки и применения конвенции Всемирной таможенной организации : Автореф. дис. канд. юрид. Наук. – М .: 2005, 28 с.
68. Унификация принципов законодательного регулирования таможенных режимов транзита товаров государств-членов Евразийского экономического сообщества / редкол. : *А. Н. Марышев и др.* – СПб. : Береста, 2004.— 52 с.
69. *Фатуласва А.* Зони вільної торгівлі країн Північної та Латинської Америк // *Соціально-економічні та політико-правові аспекти державного управління в контексті процесів глобалізації.* — Ужгород, 2009.— С. 237-240.
70. *Шульга М.Г.* Митне законодавство України і міжнародні митні стандарти // *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».* Сер. : Економічна теорія та право.— 2014.— № 4.— С. 220-232.

71. *Щокін Ю., Свояк Д.* Юридична природа привілеїв та імунітетів міжнародних міжурядових організацій та їх персоналу // Вісник Академії правових наук України, 2002.— № 4.— С. 132-142.

ДОДАТКОВА:

72. Митна конвенція про тимчасовий ввіз приватних дорожніх перевізних засобів (Нью-Йорк) 1954 р.
73. Митна конвенція, що стосується контейнерів (Женева) 1956 р.
74. Митна конвенція про тимчасовий ввіз пакувального матеріалу й тари (Брюсель) 1960 р.
75. Митна конвенція про полегшення умов ввозу товарів для демонстрації чи використання на виставках, ярмарках, зустрічах чи подібних заходах (Брюсель) 1961 р.
76. Конвенція про створення Ради Митного Співробітництва 1950 р.
77. Угода про застосування митних документів в прямому автомобільному сполученні при перевезенні вантажів 1983 р.
78. Конвенція про спеціальні місії від 8 грудня 1969 р.
79. Результати уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. — К.: Вимір. Секретаріат Міжвідомчої комісії з питань вступу України до СОТ, 1998. — 520 с.
80. *Бойко А. И., Родина Л. Ю.* Контрабанда : История, социально-экономическое содержание и ответственность. — СПб.: Юрид. центр Пресс, 2002. — 297 с.
81. *Буваева Н.Э.* Курс лекций по дисциплине «Международное таможенное право». — М. : Изд-во Российской таможенной акад., 2010.— 193 с.
82. *Буваева Н.Э.* Международное таможенное право: учебник для магистров, под общ. ред. А.В. Зубача. — М.: Юрайт, 2015.
83. *Вельяминов Г.М.* Международное экономическое право и процесс (Академический курс) : Учебник .— М.: Волтерс Клівер, 2004.— 496 с.

84. *Дехтяр І.І.* Порівняльно правовий аналіз митної території європейського співтовариства та митної території України // *Зовнішня тооргівля : право та економіка*, 2005.— № 2-3.— С. 30-34.
85. *Диканова Т. А., Осипов В. Е.* Борьба с таможенными преступлениями и отмыванием "грязных" денег. – М. : ЮНИТИ : Закон и право, 2000. – 309 с.
86. *Конєва З.Ю.* Міжнародні нормативно-правові акти як передумови та основи розвитку митної справи в Україні // *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право.*— 2013.— № 2.— С. 164-170.
87. *Лиц М.О.* Международное таможенное право : учебно-методическое пособие .— Тюмень.: Изд-во Тюменского гос. ун-та, 2011.— 183 с.
88. *Международная торговля, экономическая безопасность и таможенные преступления : науч.-практ. и учеб. пособие / под ред. Г. Г. Мокрова.* – М. : Юркнига, 2004. — 254 с.
89. *Міжнародне право : Основні галузі : Підручник / За ред. В.Г.Буткевича.* – К.: Либідь, 2004 – 816 с.
90. *Осадча Н.В.* Вплив міжнародних організацій на роботу державної митної служби України // *Економічний вісник донбасу.*— 2008.— № 3.— С.150-155.
91. *Основы таможенного дела. Международное таможенное сотрудничество в период образования Таможенного союза стран СНГ : учебное пособие / Попов Н.В. ; М-во образования и науки РФ, Российский химико-технологический ун-т им. Д.И.* — М. : ЗХТУ, 2011.— 99 с.
92. *Перецьолкін С.* Історія міжнародного митного права : від давніх віків до 1891 р. дотепер // *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право.*— 2015.— № 1.— С. 43-49.
93. *Перецьолкін С.* Історія міжнародного митного права : з 1891 р. дотепер // *Evropeysky politicky a pravni diskurz.*— 2015.— Vol. 2, Iss. 2.— С. 28-33.

94. *Філатов В.В.* Імплементція міжнародних норм до митного законодавства України : монографія / Філатов Віктор Вікторович; Донец. ун-т економіки і права, Ін-т права .— Донецьк: ДонУЕП, 2013.— 201 с.
95. *Шумилов В.М.* Международное экономическое право. Изд. 4-е, переработ. И доп. – М. : ИМО, 2005. — 512 с.

МАУП